

PLATNÉ ZNĚNÍ S VYZNAČENÍM ZMĚN

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 141/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 254/2014 Sb., zákona č. 205/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 367/2016 Sb. zákona č. 98/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb. a zákona 309/2018, **s vyznačením navrhovaných změn:**

§ 3

Osoba, která není v hmotné nouzi

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, osobou v hmotné nouzi není osoba, která
a) není v pracovním nebo obdobném vztahu, popřípadě nevykonává tyto vztahy alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně, ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, popřípadě osoba, která je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z těchto vztahů v rozhodném období příjem, s výjimkou osoby, která je

1. starší 68 let,
2. poživitelem starobního důchodu,
3. invalidní ve třetím stupni,
4. osobou pobírající peněžité dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství a mateřství nebo rodičem celodenně, osobně a řádně pečujícím alespoň o 1 dítě a z důvodu této péče pobírajícím rodičovský příspěvek, a to po dobu trvání nároku na rodičovský příspěvek a po této době takto pečujícím o dítě, které z vážných důvodů nemůže být umístěno v jeslích nebo v mateřské škole nebo obdobném zařízení,

5. osobou osobně pečující o dítě ve věku do 10 let závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I nebo osobou osobně pečující o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost), a to za předpokladu, že v žádosti o příspěvek na péči pro osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby byla uvedena nebo po přiznání příspěvku na péči příslušnému orgánu ohlášena jako osoba poskytující pomoc; je-li pečujících osob více, lze toto ustanovení použít pouze u jedné z nich, a to té, která byla určena jejich písemnou dohodou, a nedohodnou-li se, nelze toto ustanovení použít vůbec,
6. poživatelem příspěvku na péči ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost),
7. nezaopatřeným dítětem,
8. uznána dočasně práce neschopnou,
9. práce neschopná z důvodu, který by byl u pojištěnce pojištěného podle zákona o nemocenském pojištění důvodem pro rozhodnutí ošetřujícího lékaře o vzniku dočasné pracovní neschopnosti,
10. zaměstnancem, jemuž zaměstnavatel nevyplatil mzdu, plat, odměnu za práci nebo jejich náhradu v termínu jejich splatnosti,
- b) je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a bez vážných důvodů odmítla vykonávat krátkodobé zaměstnání nebo účastnit se v cíleném programu k řešení zaměstnanosti, a to po dobu 3 kalendářních měsíců následujících po měsíci, ve kterém došlo k odmítnutí,
- c) prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním (§ 11),
- d) je osobou samostatně výdělečně činnou a její příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí proto, že se nepřihlásila k nemocenskému pojištění, a proto nemá dávky z tohoto pojištění; za osobu samostatně výdělečně činnou se považuje osoba, která se za osobu samostatně výdělečně činnou považuje podle zákona o důchodovém pojištění,
- e) je osobou, které byla za neplnění povinností zákonného zástupce dítěte spojených s řádným plněním povinné školní docházky **nebo povinného předškolního vzdělávání** uložen správní trest podle zákona upravujícího přestupky **anebo školského zákona**, a to po dobu 3 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení správního trestu,
- f) nastoupila výkon zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby, a to počínaje prvním dnem kalendářního měsíce, následujícím

po kalendářním měsíci, ve kterém tato skutečnost nastala, za předpokladu, že uvedená skutečnost k tomuto dni nadále trvá,

g) je osobou, které podle zvláštního právního předpisu nevznikl nárok na nemocenské proto, že si úmyslně přivodila pracovní neschopnost, nebo jí vznikla pracovní neschopnost zaviněnou účastí ve rvačce, bezprostředním následkem opilosti nebo užití omamných prostředků anebo při spáchání úmyslného trestného činu, a proto jí nemocenské nenáleží nebo náleží ve snížené výši,

h) je osobou, které byla dávka odejmuta podle § 45 odst. 2 nebo § 49 odst. 5, nebo s ní společně posuzovanou osobou, a to po dobu 3 kalendářních měsíců následujících po kalendářním měsíci, ve kterém byla dávka odejmuta,

i) je osobou dočasně práce neschopnou, která byla vyřazena z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu porušení léčebného režimu práce neschopného,

j) je osobou, jejíž dočasná pracovní neschopnost anebo dočasná neschopnost plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu nemoci nebo úrazu překročila dobu odpovídající maximální podpůrné době pro pobírání nemocenské včetně doby, o kterou může být tato doba maximálně prodloužena příslušným pracovištěm České správy sociálního zabezpečení (celkem 730 kalendářních dní za sebou jdoucích).

(2) Je-li osoba uvedená v odstavci 1 písm. a) až e), g) nebo h) osobou společně posuzovanou podle § 2 odst. 1, posuzuje se pro účely zjištění nároku na dávku společně; k této osobě se přihlíží též při stanovení výše dávky, s výjimkou stanovení výše příspěvku na živobytí podle § 23 písm. b). Za společně posuzovanou osobu podle věty první se pro účely zjištění nároku na dávku považuje též osoba, která není oprávněnou osobou.

(3) Orgán pomoci v hmotné nouzi může v odůvodněných případech určit, že osobu uvedenou v odstavci 1 písm. a) až e), g) a h), a dále nezaopatřené dítě umístěné na základě rozhodnutí příslušného orgánu v plném přímém zaopatření v pobytovém zařízení sociálních služeb podle ustanovení § 48 zákona o sociálních službách, bude považovat za osobu v hmotné nouzi.

(4) Orgán pomoci v hmotné nouzi může v odůvodněných případech určit, že osobou v hmotné nouzi není osoba, jejíž celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí mohou i po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručit dostatečné zajištění její výživy a ostatních základních osobních potřeb.

(5) Za osobu, která pobírá příspěvek na živobytí, se považuje příjemce příspěvku na živobytí a osoba společně posuzovaná s příjemcem příspěvku na živobytí.

§ 8

Společně posuzované osoby

(1) Orgán pomoci v hmotné nouzi vyloučí z okruhu společně posuzovaných osob osobu, u které žadatel o dávku prokáže,

a) že společně s ní neužívá byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, nebo

b) že ačkoliv společně s ní užívá byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, nepodílí se s touto osobou na úhradě nákladů společných potřeb, je-li jinou osobou podle zákona o životním a existenčním minimu.

(2) Orgán pomoci v hmotné nouzi určí v případě, že osobu lze posuzovat v rámci dvou či více okruhů společně posuzovaných osob, do kterého okruhu osoba patří, a to podle skutečného soužití osob.

(3) Pokud užívají byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení se žadatelem o dávku nebo příjemcem dávky další osoby, určí se výše odůvodněných nákladů na bydlení podílem všech osob užívajících tentýž byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, jako kdyby byly tyto osoby společně posuzované, a to bez ohledu na to, jestli tyto osoby o dávku žádají.

(4) Pokud byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení užívají osoby, které nejsou se žadatelem o dávku, popřípadě s příjemcem dávky, společně posuzovány, a žadatel o dávku, popřípadě příjemce dávky, proto nemůže doložit výši skutečných nákladů na bydlení pro celý byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, určí se výše odůvodněných nákladů na bydlení postupem uvedeným v odstavci 3 z částky nákladů na bydlení obvyklých v rozhodném období pro obdobný byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení v dané obci.

(5) Jestliže nebude možné určit výši odůvodněných nákladů na bydlení výpočtem podle odstavce 4, protože se obdobný byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení v dané obci nenachází, určí se výše odůvodněných nákladů na bydlení pro byt postupem uvedeným v odstavci 3 podle normativních nákladů na bydlení podle § 26 zákona o státní sociální podpoře, a pro jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení postupem uvedeným v odstavci 3 podle odůvodněných nákladů na bydlení podle § 34 písm. d).

(6) Jestliže bude skutečná výše nákladů na bydlení nižší než částka určená výpočtem podle odstavce 4 nebo 5, bude za odůvodněné náklady na bydlení určena skutečná výše nákladů na bydlení.

(7) Orgán pomoci v hmotné nouzi vyloučí z okruhu společně posuzovaných osob osobu, která není v pracovním nebo obdobném vztahu, ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, popřípadě osobu, která je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z těchto vztahů v rozhodném období příjem.

§ 9

Příjem

(1) Pro účely tohoto zákona se za příjem, není-li dále stanoveno jinak, považuje

a) 70 % příjmu ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmů, a to po odpočtu daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, a ze mzdových nároků vyplácených krajskou pobočkou Úřadu práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů,

b) 80 % příjmu

1. z náhrady mzdy (platu) nebo sníženého platu (snížené odměny) po dobu prvních 14 dnů a od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 po dobu prvních 21 dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény) podle zvláštních právních předpisů a z dávky nemocenského pojištění,

2. z podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci,

3. z důchodů poskytovaných v rámci důchodového pojištění,

c) 100 % ostatních započitatelných příjmů podle zákona o životním a existenčním minimu, s výjimkou příspěvku na živobytí.

(2) Příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob. Do odůvodněných nákladů na bydlení se pro účely příspěvku na živobytí započítávají v případech, kdy nelze zjistit přesnou výši těchto nákladů podle § 34, ale dotyčná osoba takové náklady prokazatelně vynakládá, náklady až do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 75 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.

(3) Za příjem pro určení přiměřených nákladů na bydlení se považuje příjem uvedený v odstavci 1, s výjimkou

- a) dávek pěstounské péče, **jestliže mezi pěstounem a dítětem svěřeným mu do pěstounské péče neexistuje příbuzenský vztah,**
- b) příjmu uvedeného v § 7 odst. 1 písm. c) zákona o životním a existenčním minimu a
- c) příjmů uvedených v § 7 odst. 2 písm. m) zákona o životním a existenčním minimu.

§ 63

(1) Zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi jsou na základě souhlasu žadatele o dávku, příjemce dávky a osob společně posuzovaných oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona vstupovat do obydlí, v němž tyto osoby žijí, a to s cílem provádět sociální šetření, popřípadě šetření v místě pro vyhodnocení podmínek nároku na dávky. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat služebním průkazem společně se zvláštním oprávněním vydaným příslušným orgánem pomoci v hmotné nouzi jako doložkou služebního průkazu. Toto zvláštní oprávnění obsahuje označení účelu vydání, číslo služebního průkazu, jméno, popřípadě jména, a příjmení zaměstnance a identifikační údaje vydávajícího orgánu pomoci v hmotné nouzi. O sociálním šetření, popřípadě o šetření v místě pro vyhodnocení podmínek nároku na dávky podle věty první se vždy učiní záznam ve spise.

(2) Pokud žadatel o dávku, příjemce dávky nebo osoba společně posuzovaná tím, že nedají souhlas se vstupem do obydlí, znemožní provedení sociálního šetření, popřípadě šetření v místě, k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši, **bude jim žádost o dávku zamítnuta nebo dávka odejmuta, popřípadě snížena její výše, a to na dobu až 12 měsíců.**

(3) Zaměstnanci obcí zařazení do pověřených obecních úřadů nebo obecních úřadů obcí s rozšířenou působností jako sociální pracovníci a zaměstnanci státu zařazení k výkonu práce v újezdních úřadech jako sociální pracovníci jsou na základě souhlasu osoby v hmotné nouzi a osob společně posuzovaných oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona vstupovat do obydlí, v němž tyto osoby žijí, a to s cílem vykonávat činnosti sociální práce. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat průkazem vydaným příslušným úřadem; náležitosti průkazu stanoví prováděcí právní předpis.